



ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E – 35

PREHEAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie I./2022
Senát III

Nález:

spisová značka	III. ÚS 110/2020
populárny názov	Ochrana súkromia maloletej a sloboda prejavu
sudca spravodajca	Martin Vernarský
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	30.11.2021
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 10 Ústava Slovenskej republiky čl. 26 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 26 ods. 2 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov
analytická právna veta	Pokiaľ ochranu súkromia žalobkyne, bolo možné dosiahnuť inými šetrnejšími prostriedkami (napr. prijatím opatrení na zachovanie anonymity maloletej v inkriminovanom článku, zákazom uverejnenia fotografií maloletej a členov rodiny a pod) nemožno prijaté obmedzenie slobody prejavu sťažovateľky vo forme preventívneho absolútneho zákazu publikovania sporného článku týkajúceho sa maloletej žalobkyne považovať za nevyhnutné v demokratickej spoločnosti, pretože vykonaný zásah nezodpovedal zásade proporcionality.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka je vydavateľom, ktorý je distribuovaný na celom území Slovenskej republiky. Okrem printovej podoby je publikovaný na internetovom portáli. Sťažovateľka má postavenie súkromného a nezávislého média, ktoré sa snaží poskytovať verejnosti objektívne informácie. Okresný súd na návrh maloletej žalobkyne zastúpenej zákonným zástupcom uznesením nariadil neodkladné opatrenie, ktorým uložil sťažovateľke ako žalovanej, aby sa v a na internetovej stránke zdržal uverejňovania akýchkoľvek informácií týkajúcich sa súkromia žalobkyne, vrátane informácií o jej výchove, osobnej starostlivosti o ňu a styku rodičov s ňou. Druhým výrokom zároveň priznal žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Na základe odvolania sťažovateľky krajský súd ústavnou sťažnosťou napadnutým uznesením uznesenie okresného súdu ako vecne a právne správne potvrdil, keď sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením jeho rozhodnutia, konštatujúc správnosť jeho dôvodov, a súčasne priznal žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania.
z odôvodnenia	Ústavný súd obdobne ako v iných porovnateľných prípadoch (napr. II. ÚS 152/08, II. ÚS 326/09, IV. ÚS 107/2010, I. ÚS 408/2010, III. ÚS 351/2012, IV. ÚS 448/2012), vykonal test proporcionality založený na hľadaní odpovedí na otázky KTO, O KOM, ČO, KDE, KEDY a AKO v danom prípade „hovoriť“

(uverejnil informáciu), resp. chcel uverejniť. ...

Dôsledkom snahy o podporu výmeny názorov o verejne zaujímavých témach je aj kategorizácia osôb, ktorých sa informácie uvedené v tlači týkajú a do ktorých osobnostnej sféry negatívne zasahujú, resp. môžu zasahovať. Hranice akceptovateľnosti šírenia informácií týkajúcich sa osobnostnej sféry sú najširšie u politikov a najužšie u „bežných“ občanov. Z uznesenia súdu prvej inštancie vyplýva, že v danom prípade sťažovateľka pripravovala článok „o rodine mal. dieťaťa – podozrenia z prípadného nedodržania právoplatného rozhodnutia súdu“. Obsahom inkriminovaného článku teda prioritne nemali byť informácie zo súkromia žalobkyne ani okolnosti jej výchovy zo strany matky, ale údajné dlhodobé protiprávne konanie otca maloletej a neschopnosť štátnych orgánov zamedziť mu. Ústavný súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že poslaním tlače je nepochybne šíriť informácie a myšlienky o otázkach verejného záujmu, pričom zároveň je nepochybniteľným právom verejnosti takéto informácie prijímať (dostať). Otázkou verejného záujmu sú teda nepochybne aj rodinnoprávne témy týkajúce sa maloletých detí, zvlášť ak ide o podozrenia z nerešpektovania právoplatného rozhodnutia súdu a porušovania práv rodičov na styk s vlastnými deťmi. Na druhej strane sa inkriminovaný článok nepochybne mohol dotknúť aj súkromia maloletej žalobkyne, keďže predmetným súdnym rozhodnutím, ktoré nebolo údajne zo strany otca rešpektované, bola maloletá zverená do osobnej starostlivosti otca a bol upravený jej styk s matkou. Táto časť sporného článku bola aj podľa názoru ústavného súdu (v závislosti od spôsobu a zvolených prostriedkov informovania) objektívne spôsobilá svojim obsahom vyvolať negatívny zásah do osobnostnej sféry maloletej, keďže maloletá ani rodičia maloletej v čase, keď mal byť článok uverejnený, neboli verejnými osobami a ani v minulosti verejne nevystupovali. Niet pochýb, že ochrana súkromného života mladistvého, ktorý sa stal obeťou sporu o jeho zverenie do starostlivosti a sám verejne nevystupoval, si zasluhuje osobitnú ochranu z dôvodu jeho zraniteľného postavenia (pozri Kurier Zeitungsverlag und Druckerei GmbH v. Rakusko (2) a Krone Verlag GmbH v. Rakúsko, sťažnosť č. 3401/07, rozhodnutie z 19. 6. 2012).

Pri posudzovaní proporcionality medzi slobodou prejavu a právom na ochranu osobnosti sa ústavný súd zamerával aj na obsah prejavu sťažovateľky (teda na to, ČO malo byť obsahom pripravovaného článku), ktorý mal spôsobiť neprípustný zásah do osobnostných práv žalobkyne. Mala ním byť nepochybne vec dôležitého verejného záujmu – problematika rešpektovania a vymožitelnosti súdnych rozhodnutí týkajúcich sa maloletých detí. Podnetom na napísanie článku pritom bola osobná skúsenosť matky maloletej, ktorej práva (a tým aj práva maloletej, ktorá je v útlom veku) sú v dôsledku nerešpektovania rozhodnutia súdu vážne porušované a ktorá sa obrátila na redakciu sťažovateľky po tom, ako štát nedokázal vynútiť svoje vlastné rozhodnutie. Sťažovateľka v danom prípade zamýšľala informovať o otázkach legitímneho verejného záujmu, o ktorých sú novinári, masmédiá, a teda aj sťažovateľka v súlade so svojimi úlohami a poslaním v demokratickej spoločnosti povinní informovať, pričom verejnosť má právo takéto informácie dostať (získať). Inkriminovaný článok mal byť príspevkom do celospoločenskej diskusie o otázke verejného záujmu, t. j. o privilegovanej téme požívajúcej vysokú mieru ochrany slobody prejavu.

Užitočným kritériom pri posudzovaní zásahu do slobody prejavu je miesto zaznenia či uverejnenia sporných výrokov (t. j. otázka KDE mal byť inkriminovaný článok uverejnený). Vo všeobecnosti platí, že čím hromadnejšie sa informácia distribuuje, tým vyššia je ochrana osobnostných práv. Sporný článok mal byť uverejnený v Denníku N, ktorý má celoslovenskú pôsobnosť a vysoký náklad. Rovnako nezanedbateľnou je aj skutočnosť, že inkriminovaný článok mal byť prístupný širokej verejnosti prostredníctvom internetu a internetovej stránky Denníka N: <https://dennikn.sk>. V danom prípade je však nutné vnímať kritérium miesta zaznenia sporných výrokov v spojení s kritériom ich autora. Ak je ich autorom novinár, tak jeho privilegované postavenie do určitej miery neutralizuje kritérium miesta ich zaznenia.

Vo vzťahu ku kritériu KEDY bola publikácia uverejnená, ústavný súd zo

skutkových okolností prípadu považoval za preukázané, že sťažovateľka chcela inkriminovaný článok uverejniť po tom, ako sa na jej redakciu obrátila matka maloletej so žiadosťou o medializáciu prípadu z dôvodu porušovania jej práva na styk s maloletou v dôsledku nerešpektovania rozhodnutia súdu. Sťažovateľka teda aktívne reagovala v aktuálnom čase na problematiku, ktorá je legitímnym predmetom záujmu médií a podlieha verejnej kontrole. Bolo preto v súlade s poslaním tlače, teda aj Denníka N, informovať verejnosť o tejto zásadnej celospoločenskej téme.

Z hľadiska kritéria AKO boli informácie v inkriminovanom článku formulované, ústavný súd vzal do úvahy judikatúru ESLP, v zmysle ktorej treba pri posudzovaní limitov slobody prejavu starostlivo rozlišovať medzi faktmi a hodnotiacimi úsudkami. Existenciu faktov možno preukázať, zatiaľ čo otázka pravdivosti hodnotiacich úsudkov nepripúšťa dôkazy (Lingens c. Rakúsko, už spomínaný rozsudok; obdobne Feldek c. Slovenská republika, rozsudok z 12. 7. 2001). Aj keď hodnotiaci úsudok vzhľadom na svoj subjektívny charakter vylučuje dôkaz pravdy, musí vychádzať z dostatočného faktického základu (Jerusalem c. Rakúsko, rozsudok z 27. 2. 2001). Z uvedeného vyplýva, že ak v konkrétnom prípade sú z hľadiska ústavnej akceptovateľnosti posudzované hodnotiace úsudky, tak je ochrana výrokov takéhoto charakteru z hľadiska slobody prejavu s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu intenzívnejšia ako v prípade uverejnenia faktov (skutkových tvrdení), ktoré sa môžu ukázať neskôr ako nepravdivé.

Ako už bolo uvedené, o medializáciu prípadu požiadala matka maloletej s cieľom vytvoriť verejný tlak smerujúci k náprave protiprávneho stavu. V posudzovanom prípade išlo (malo ísť) o sociálnu diskusiu s prvkami verejnej kritiky. Skutkové okolnosti prípadu pritom nenasvedčujú tomu, že by sťažovateľka chcela o prípade informovať neobjektívnym, jednostranným či pravdu skresľujúcim spôsobom. Z dôvodu objektivity sťažovateľka oslovila aj otca maloletej, aby vysvetlil svoj postoj k veci, ten sa však odmietol vyjadriť a prostredníctvom svojej advokátky vyjadril svoj nesúhlas s publikovaním akýchkoľvek informácií o maloletej. A to aj napriek ubezpečeniu autora článku, že pri jeho písaní v plnej miere zohľadní práva maloletej a vynaloží všetko úsilie na jej ochranu. V podobnom duchu sa nieslo aj ubezpečenie konateľ a sťažovateľky, ktorý v mailovej komunikácii s advokátkou otca maloletej uviedol, že ochrana dieťaťa je absolútnou samozrejmosťou a článok pred zverejnením prejde prísnu editorskou kontrolou.

Z dosiaľ uvedeného vyplýva, že krajský súd napadnutým uznesením, rozhodujúc o odvolaní sťažovateľky proti neodkladnému opatreniu, ktorým jej bola uložená povinnosť zdržať sa uverejňovania akýchkoľvek informácií týkajúcich sa súkromia žalobkyne vrátane informácií o jej výchove, osobnej starostlivosti o ňu a styku rodičov s ňou, v konflikte medzi jej základným právom vyhľadávať a rozširovať informácie a slobodou prejavu a základným právom žalobkyne na ochranu súkromia uprednostnil ochranu osobnostných práv žalobkyne a absolútne obmedzil označené práva sťažovateľky. Krajský súd takto rozhodol napriek tomu, že sťažovateľka ako vydavateľka Denníka N požíva pri ochrane slobody prejavu v zmysle judikatúry ESLP i ústavného súdu privilegované postavenie. Obsahom pripravovaného článku mali byť informácie o veciach dôležitého verejného záujmu (podozrenie z nerešpektovania právoplatného rozhodnutia súdu a z porušovania práv matky maloletej), ktorých spôsobilosť zasiahnuť do osobnostných práv maloletej nebola v konaní pred všeobecnými súdmi dostatočne osvedčená (súdy bez poznania obsahu samotného článku v konaní neskúmali, ako chce sťažovateľka problém publikovať, či bude maloletá a jej rodičia v článku identifikovateľní, či budú uverejnené aj fotografie členov rodiny a pod.), v dôsledku čoho je napadnuté uznesenie aj predčasné. Podľa názoru ústavného súdu konajúce súdy nevyvážili spravodlivo vzájomne kolidujúce práva, keď v záujme ochrany súkromia žalobkyne paušálne obmedzili slobodu prejavu sťažovateľky a jej práva na slobodné rozširovanie informácií. Ústavný súd konštatuje, že v posudzovanom prípade neexistovala „naliehavá spoločenská potreba“ odôvodňujúca zásah do slobody prejavu v podobe jej

	<p>absolútneho obmedzenia, pretože sledovaný cieľ, teda ochranu súkromia žalobkyne, bolo možné dosiahnuť inými šetrnejšími prostriedkami, napr. prijatím opatrení na zachovanie anonymity maloletej v inkriminovanom článku, zákazom uverejnenia fotografií maloletej a členov rodiny a pod. Ústavný súd preto konštatuje, že prijaté obmedzenie slobody prejavu sťažovateľky vo forme preventívneho zákazu publikovania sporného článku nebolo nevyhnutým v demokratickej spoločnosti, v dôsledku čoho vykonaný zásah nezodpovedal zásade proporcionality.</p> <p>Ústavný súd vyslovil, že základné práv sťažovateľky na slobodu prejavu podľa čl. 26 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a jej právo na slobodu prejavu podľa čl. 10 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov	<p>uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 362/09 z 15. októbra 2009</p> <p>rozhodnutie EŠLP vo veci Handyside v. Spojené kráľovstvo, sťažnosť č. 5493/72, rozsudok zo 7. 12. 1976, § 49</p> <p>rozsudok NS SR č. k. 5Cdo/55/2008 z 25. februára 2009</p> <p>rozhodnutie EŠLP vo veci The Sunday Times Case. Séria A, 1979, č. 30, s. 40</p> <p>rozsudok EŠLP vo veci Bladet Tromso a Stensaas proti Nórsku z 20. 5. 1999, sťažnosť č. 21980/93</p> <p>rozhodnutia EŠLP vo veci Kurier Zeitungsverlag und Druckerei GmbH v. Rakusko a vo veci Krone Verlag GmbH v. Rakúsko, sťažnosť č. 3401/07, rozhodnutie z 19. 6. 2012</p>
súvisiace právne predpisy	zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok
kľúčové slová	<p>zásah, zasahovanie</p> <p>princíp a zásady (zjednotenie pojmov)-princíp proporcionality (primeranosti)</p> <p>opatrenie-neodkladné</p> <p>práva a slobody – politické-sloboda prejavu a právo na informácie</p>

spisová značka	III. ÚS 320/2020
populárny názov	Zákonné zastúpenie štátu - trovy konania
sudca spravodajca	Martin Vernarský
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	14.12.2021
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	<p>Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1</p> <p>Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1</p> <p>zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov</p>
analytická právna veta	Samotná okolnosť obligatórneho zákonného zastúpenia štátu ako strany konania príslušnou prokuratúrou nemôže byť dôvodom nepriznania nároku na náhradu trov konania strane, ktorá mala plný úspech vo veci. Uvedený prístup by bol v rozpore s vymedzeným obsahom a účelom základného práva na súdnu ochranu, keďže by popieral zásadu spravodlivej náhrady trov konania a súčasne by porušoval princíp rovnosti sporových strán (čl. 6 CSP). V tejto súvislosti nemožno argumentovať ani verejným charakterom žaloby prokurátora a jeho úlohou chrániť verejný záujem a zákonnosť, pretože by sa tak dialo za súčasného porušovania subjektívnych práv dotknutej strany.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka bola v procesnom postavení žalovanej v 2. rade stranou konania vedeného okresným súdom, v ktorom sa žalobkyňa domáhala určenia neplatnosti

	<p>prevodu majetku štátu na iné osoby na základe kúpnej zmluvy uzavretej medzi žalobkyňou – a pôvodným žalovaným v 2. rade predmetom ktorej boli viaceré nehnuteľnosti.</p> <p>Okresný súd rozhodol vo veci samej v poradí druhým rozsudkom, ktorým žalobu v celom rozsahu zamietol s tým, že o trovách konania rozhodne do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Označený rozsudok nadobudol právoplatnosť 5. júla 2016.</p> <p>Uznesením zo 4. augusta 2016 (ďalej aj „uznesenie okresného súdu“) okresný súd prvým výrokom rozhodol, že žalovaný v 1. rade a žalovaná v 2. rade majú právo na náhradu trov konania v plnom rozsahu, a druhým výrokom rozhodol, že štát nemá právo na náhradu trov konania. Okresný súd dospel k záveru, že vzhľadom na výrok rozhodnutia vo veci samej žalovaný vznikol v zmysle § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu, keďže štát nebol v konaní ani čiastočne úspešný, pretože v danom prípade nešlo o prípad podľa ustanovenia § 261 CSP.</p> <p>Proti uzneseniu okresného súdu v časti jeho prvého výroku podala žalobkyňa odvolanie. O odvolaní žalobkyne rozhodol krajský súd napadnutým uznesením, ktorým uznesenie okresného súdu v napadnutom výroku zmenil tak, že žalovaní v 1. a v 2. rade nemajú nárok na náhradu trov konania pred okresným súdom, a súčasne žalobkyni priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania.</p> <p>Krajský súd, aplikujúc prvú vetu ustanovenia § 470 ods. 1 CSP, rozhodoval podľa ustanovení Civilného sporového poriadku a dospel k záveru, že na daný prípad je potrebné aplikovať § 261 CSP, podľa ktorého povinnosť nahradiť trovy konania nemožno uložiť prokurátorovi.</p> <p>Odvolací súd preto uzavrel, že v súdnej veci vo vzťahu k trovám konania vzniknutým žalovaným v 1. a v 2. rade nie je možné uložiť prokurátorovi konajúcemu ako zástupcovi štátu povinnosť nahradiť ich. Vo vzťahu k trovám odvolacieho konania uviedol, že v odvolacom konaní bola plne úspešná žalobkyňa, a preto jej vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.</p> <p>Proti napadnutému uzneseniu krajského súdu podala sťažovateľka dovolanie z dôvodov podľa § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Najvyšší súd uznesením z 30. apríla 2019 dovolanie sťažovateľky ako neprípustné odmietol podľa § 447 písm. c) CSP bez toho, aby sa zaoberal jeho dôvodnosťou.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Z § 12 zákona o správe majetku štátu a § 35 ods. 1 písm. a) OSP v znení účinnom ku dňu začatia konania vyplýva, že v posudzovanom prípade stranou konania v procesnom postavení žalobcu bola Slovenská republika, ktorú v konaní <i>ex lege</i> zastupoval prokurátor okresnej prokuratúry. Prokurátor, resp. okresná prokuratúra ako štátny orgán nebola stranou predmetného konania. Skutočnosť, či je stranou konania štát, alebo je ňou štátny orgán, explicitne rozlišuje aj Civilný sporový poriadok v ustanoveniach § 135. Nemožno preto súhlasiť s názorom krajského súdu, že toto rozlišovanie je z procesného hľadiska bez právneho významu.</p> <p>Z porovnania doterajšej a novej právnej úpravy vyplýva, že ustanovenie § 261 CSP je prevzatím právnej úpravy obsiahnutej v § 148a OSP. Naďalej platí, že povinnosť nahradiť trovy konania nemožno uložiť prokurátorovi, pričom uvedené sa vzťahuje na prípady podania žaloby podľa § 93 ods. 1 CSP, ako aj vstupu do začatého konania podľa § 93 ods. 2 CSP.</p> <p>Ústavný súd, vychádzajúc z uvedeného, konštatuje, že právny názor, podľa ktorého § 261 CSP nedovoľuje uložiť prokurátorovi konajúcemu ako zástupca štátu povinnosť nahradiť trovy konania, je ústavne neudržateľný. Povinnosť nahradiť žalovaným trovy konania totiž nebola uznesením okresného súdu, ktoré krajský súd ústavnou sťažnosťou napadnutým uznesením zmenil, uložená prokurátorovi ako zástupcovi štátu, ale Slovenskej republike ako strane konania.</p>

	<p>Samotná okolnosť obligatórneho zákonného zastúpenia štátu ako strany konania príslušnou prokuratúrou nemôže byť dôvodom nepriznania nároku na náhradu trov konania strane, ktorá mala plný úspech vo veci. Uvedený prístup by bol v rozpore s vymedzeným obsahom a účelom základného práva na súdnu ochranu, keďže by popieral zásadu spravodlivej náhrady trov konania a súčasne by porušoval princíp rovnosti sporových strán (čl. 6 CSP). V tejto súvislosti nemožno argumentovať ani verejným charakterom žaloby prokurátora a jeho úlohou chrániť verejný záujem a zákonnosť, pretože by sa tak dialo za súčasného porušovania subjektívnych práv dotknutej strany.</p> <p>Poukazujúc na uvedené právne závery, ústavný súd konštatuje, že aplikácia ustanovenia § 261 CSP krajským súdom na prípad sťažovateľky je arbitrárna, pričom dôsledkom tejto arbitrárnosti je porušenie práv sťažovateľky.</p> <p>Ústavný súd však súčasne nepovažoval za dôvodnú námietku sťažovateľky o nerešpektovaní ustanovenia § 470 ods. 2 CSP krajským súdom. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, čo napokon nespochybňuje ani sťažovateľka, že súd prvej inštancie vo veci samej rozhodol za účinnosti OSP, ktorý umožňoval „odložiť“ rozhodnutie o trovách konania (§ 151 ods. 3 OSP). Keďže rozhodnutie vo veci samej nadobudlo právoplatnosť za účinnosti CSP, krajský súd, aplikujúc ustanovenie § 470 ods. 1 CSP, rozhodoval o nároku na náhradu trov konania podľa ustanovení Civilného sporového poriadku. Skutočnosť, že sťažovateľka uplatnila nárok na náhradu trov konania ešte za účinnosti OSP, je v tejto súvislosti bez právneho významu.</p> <p>Vychádzajúc z uvedených skutočností, ústavný súd dospel k záveru, že napadnutým uznesením krajského súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jej práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto rozhodnutia).</p>
použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov	nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 78/03 z 9. septembra 2004 uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 48/05 z 23. marca 2005
súvisiace právne predpisy	zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok
kľúčové slová	arbitrárnosť trovy konania prokurátor, prokuratúra súd-procesný postup rozhodnutie-odôvodnenie práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na súdnu ochranu

spisová značka	III. ÚS 412/2020
populárny názov	Odôvodnenie - subjektívna stránka trestného činu
sudca spravodajca	Peter Straka
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	30.11.2021
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 50 ods. 3 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 73 ods. 3 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 133
analytická právna veta	Povinnosťou všeobecných súdov bolo skúmať, či s ohľadom na mieru, akou sa podieľal sťažovateľ na skutku, ako i s ohľadom na jeho vedomosti a možnosti

	<p>mohol a mal vedieť, že jeho konanie je spojené s následkom väčšieho rozsahu, a teda s kvalifikovanou skutkovou podstatou a následne nepochybne i výrazne vyšším hroziacim trestom.</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Na sťažovateľa a ďalšieho obvineného (ďalej aj „obžalovaný“) bola podaná obžaloba za to, že spoločným konaním neoprávnene vyrobili a prechovávali pre akúkoľvek potrebu omamné a psychotropné látky a tento čin spáchali v značnom rozsahu, čím spáchali formou spolupáchateľstva obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov a prekurzorov podľa § 172 ods. 1 písm. a) a d) a ods. 3 Trestného zákona, za ktorý zákon stanovuje trestnú sadzbu trestu odňatia slobody v rozsahu pätnásť rokov až dvadsať rokov formou spolupáchateľstva v zmysle § 20 Trestného zákona.</p> <p>V konaní pred súdom obžalovaný vypovedal rovnako ako v prípravnom konaní a ku konaniu sťažovateľa uviedol, že sťažovateľ mu bol trikrát či štyrikrát pomôcť s polievaním rastlín, o ktorých mu on povedal, že ich pestuje pre seba zo zdravotných dôvodov. Podľa výpovede obžalovaného sťažovateľ pri prvej návšteve ani nevedel, pre aký účel do rodinného domu idú, a ani nebol v priestoroch, v ktorých sa nachádzali rastliny. Sťažovateľ vypovedal v podstate rovnako ako v prípravnom konaní, len doplnil, že v dome bol tri či štyrikrát, z toho dva či trikrát rastliny polieval. Pripustil, že počet rastlín mu bol známy už predtým, ako došlo k domovej prehliadke. Obhajca sťažovateľa na základe dôkazov predložených súdu tvrdil, že sťažovateľ nemal žiadnu účasť na trestnom čine. Sťažovateľ pred rozhodnutím okresného súdu uviedol, že obžalovanému pomohol určitým spôsobom a určitý podiel viny na tom má, čo ľutuje.</p> <p>Obžalovaný a sťažovateľ boli rozsudkom okresného súdu uznaní vinnými za skutky v zmysle obžaloby. Súd prvého stupňa dospel k právnenému záveru, že spoločným konaním si obžalovaní neoprávnene zadovážili (obžaloba uvádzala, že vyrobili) a prechovávali omamné látky a tento čin spáchali v značnom rozsahu, čím v spolupáchateľstve podľa § 20 Trestného zákona spáchali obzvlášť závažný zločin podľa § 172 ods. 1 písm. c) [podľa obžaloby a)] a d) a ods. 3 Trestného zákona, za ktorý zákon stanovuje trestnú sadzbu trestu odňatia slobody v rozmedzí od pätnásť rokov do dvadsať rokov. Sťažovateľovi bol s prihliadnutím na mieru jeho účasti na trestnom čine a s prihliadnutím na § 38 ods. 2 a 3 a § 39 ods. 1 a 3 písm. b) Trestného zákona uložený trest odňatia slobody osem rokov.</p> <p>Sťažovateľ podal proti rozsudku okresného súdu odvolanie.</p> <p>Krajský súd o odvolaniach sťažovateľa a aj obžalovaného rozsudkom zo 7. februára 2018 tak, že obe zamietol a rozsudok okresného súdu zrušil a nahradil novým výrokom v časti uložených trestov tak, že sťažovateľovi znova uložil trest odňatia slobody osem rokov, avšak z výroku vyňal poľahčujúce okolnosti, pretože ich nepovažoval za preukázané.</p> <p>Sťažovateľ rovnako ako obžalovaný podali proti rozsudku krajského súdu dovolanie.</p> <p>O dovolaní rozhodol najvyšší súd ústavnou sťažnosťou napadnutým uznesením tak, že ho odmietol.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Podľa názoru ústavného súdu z odôvodnenia odsudzujúceho rozsudku a vykonaných dôkazov nemožno dospieť k jednoznačnému záveru o tom, že zo strany sťažovateľa došlo jeho konaním k naplneniu znakov skutkovej podstaty trestného činu, najmä pokiaľ ide o jej objektívnu stránku (zadováženie a prechovávanie). Úlohou dovolacieho súdu tak bolo posúdiť, či s ohľadom na zistený skutkový stav súd prvého stupňa a v nadväznosti naň i súd odvolací konanie sťažovateľa správne právne kvalifikovali.</p> <p>Ústavný súd v tejto súvislosti považuje za potrebné pripomenúť, že dokazovanie v rámci trestného procesu musí byť vykonané v takom rozsahu, aby vykonané dôkazy dostatočne určito a presvedčivo preukazovali záver o naplnení všetkých</p>

	<p>znakov skutkovej podstaty trestného činu vrátane zavinenia.</p> <p>Zavinenie musí byť vždy preukázané výsledkami dokazovania, pričom záver o miere a forme zavinenia musí z dokazovania logicky vyplývať. I keď je otázka zavinenia väčšinou dokazovaná len nepriamo z okolností spáchaného trestného činu, i tu platí zásada voľného hodnotenia dôkazov, a ani priznanie páchatel'a tak nezbavuje súd povinnosti preukázať zavinenie, ak z ostatných dôkazov vyplýva iný záver.</p> <p>Ústavný súd ďalej pripomína, že zavinenie musí obsiahnuť všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu vrátane znakov kvalifikovanej skutkovej podstaty (§ 17 a § 18 Trestného zákona), to znamená konanie, následok i príčinný vzťah. Zavinenie je vybudované na zložke vedomostnej – zahŕňa predstavu o predmetoch a javoch, na základe toho, ako ich vnímal páchatel' v minulosti, alebo ako k nej dospel na základe svojich vedomostí a skúseností, a zložke vôľovej – tá zahŕňa rozhodnutie páchatel'a konať určitým spôsobom s ohľadom najmä na vedomostnú zložku. V prípade nedbanlivostného zavinenia ide obvykle o konanie alebo opomenutie páchatel'a, ktorý zanedbaním povinnej opatrnosti spôsobí nechcene porušenie záujmov chránených trestným zákonom (<i>k problematike subjektívnej stránky trestného činu pozri Šámal, P. a kol. Trestní zákoník. Komentár. 2. vydání. Praha : C. H. Beck, 2012, str. 221, 222</i>). Možno tak povedať, že súd musí vyhodnotiť, či existovali okolnosti, ktoré mohli nasvedčovať tomu, že určitá skutočnosť nastane a či páchatel' tieto okolnosti s ohľadom na jeho mentálne a fyzické schopnosti mohol vnímať (<i>Solnař, V., Fenyk, J. Císařová, D., Vanduchová, M.: Systém československého trestního práva. Nakladatelství Novatrix, s.r.o., Praha 2009, s. 300 a nasl.</i>).</p> <p>Otázku zavinenia nemožno zredukovať na konštatovanie, že ak sa páchatel' podieľal v určitej miere na konaní inej osoby – jeho konanie zahŕňalo automaticky i zavinenie ohľadne následku, najmä ak ide o následok kvalifikovaný.</p> <p>I s ohľadom na výšku trestu, ktorá sťažovateľovi i pri využití všetkých zákonom ustanovených možností zníženia trestu bola uložená, mal súd klásť osobitný dôraz na to, aby vykonanými dôkazmi preukázal jednak, že konaním sťažovateľ'a boli naplnené všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu (zadováženie si omamnej látky), a jednak, že všetky znaky vrátane znaku odôvodňujúceho prísnejšiu právnu kvalifikáciu boli pokryté zavinením páchatel'a. Súd nesmie zavinenie predpokladať, musí ho skutkovými okolnosťami a dôkazmi preukázať.</p> <p>Všetky znaky skutkovej podstaty sú pokryté zavinením páchatel'a, len ak tento vedel o všetkých okolnostiach, ktoré sú podstatné pre posúdenie trestnosti jeho konania. K právnomu záveru o miere zavinenia môže súd dospieť len na základe vykonaného dokazovania a po podrobnej analýze konania páchatel'a. I v prípade spolupáchatel'stva, prípadne inej formy účasti na trestnom čine musí byť zavinenie vo vzťahu ku znaku kvalifikovanej skutkovej podstaty preukázané pre každého páchatel'a samostatne.</p> <p>Ústavný súd je toho názoru, že v okolnostiach danej veci z vykonaného dokazovania nebolo možné dospieť k jednoznačnému záveru, že zavinenie sťažovateľ'a sa vzťahovalo i na množstvo prechovávaných omamných a psychotropných látok ako znaku kvalifikovanej skutkovej podstaty (väčší rozsah), a to ani z nedbanlivosti. Ani jeden zo súdov, ktoré vo veci rozhodovali, nevenovali otázke zavinenia ani po skutkovej, ale najmä po právnej stránke náležitú pozornosť, zavinenie sťažovateľ'a jednoducho prezúmali.</p> <p>Ústavný súd vyslovil, že základné právo sťažovateľ'a na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky bolo napadnutým rozhodnutím porušené, napadnuté rozhodnutie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.</p>
použité odkazy na	uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 115/03 z 3. júla

relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEF a iných súdov	2003
súvisiace právne predpisy	zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov
klúčové slová	návykové látky-omamné a psychotropné látky rozhodnutie-odôvodnenie trestný čin-subjektívna stránka arbitrárnosť návykové látky-drogy

spisová značka	III. ÚS 90/2021
populárny názov	Posúdenie proporcionality - regresný nárok
sudca spravodajca	Peter Straka
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	30.11.2021
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov
analytická právna veta	Zo strany všeobecného súdnictva je pri uplatnení regresu z dôvodu nesplnenia oznamovacej povinnosti vyplývajúcej z § 10 ods. 1 písm. a) v spojení s § 12 zákona o povinnom zmluvnom poistení potrebné skúmať predovšetkým otázku proporcionality, pričom uplatnenie regresu jednoznačne musí byť zo strany poisťovateľa riadne zdôvodnené. Povinnosťou účastníkov právneho vzťahu je dodržiavať zákonné a zmluvné záväzky, no súčasne musia všetci zainteresovaní konať fair. Pokiaľ mierne oneskorenie nespôsobí žiaden negatívny následok a k danej situácii pristúpia dôvody hodné osobitného zreteľa (nevedomosť o škode, vážne zranenie manželky a jej následné onkologické ochorenie, akútne starosti s tým spojené), nesmie ich súd opomenúť. Právo v sebe musí mať aj aspekt empatie, pričom priznávanie obdobných nárokov ako v posudzovanej veci môže často narážať na samú podstatu dobrých mravov.
skutkový stav a základné fakty	<p>Žalobca sa podanou žalobou domáhal voči sťažovateľom zaplata sumy 2 794,47 eur s príslušenstvom. Žalobca so sťažovateľom 1 uzatvoril poisťnú zmluvu, ktorej predmetom bolo povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovým vozidlom.</p> <p>Dňa 21. júna 2013 došlo k poisťnej udalosti, keď sťažovateľ 2 zaparkoval motorové vozidlo, avšak ho nedostatočne zabezpečil a v dôsledku toho došlo k jeho samovoľnému pohybu. Motorové vozidlo pritlačilo manželku sťažovateľa 2 o druhé vozidlo a spôsobilo jej zranenia. Z titulu poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovým vozidlom žalobca plnil náhradu škody v celkovej výške 9 314,90 eur.</p> <p>Sťažovateľ 1 písomne oznámil vznik poisťnej udalosti z 21. júna 2013 až 4. septembra 2013. Sťažovateľ tým nenahlásil vznik poisťnej udalosti v zákonnej lehote 15 dní podľa § 10 ods. 1 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov účinného od 1. októbra 2013 do 31. marca 2015.</p> <p>Žalobca si preto uplatnil právo žiadať od sťažovateľov ako od osôb zodpovedných za škodu nárok na náhradu poisťného plnenia alebo jeho časti, ktoré za nich žalobca vyplatil z dôvodu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, podľa § 12 ods. 1 písm. g), resp. ods. 2 písm. g) zákona o povinnom zmluvnom poistení.</p> <p>Okresný súd rozsudkom žalobe vyhovel a zaviazal sťažovateľov zaplatiť žalobcovi sumu 2 794,47 eur s príslušenstvom a na ich odvolanie ho krajský súd</p>

	<p>napadnutým rozsudkom potvrdil. Krajský súd sa stotožnil s odôvodnením rozsudku okresného súdu.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Sťažovateľ 1 argumentoval najmä tým, že ako prevádzateľ motorového vozidla zodpovedá objektívne za škodu vyvolanú prevádzkou motorového vozidla, túto škodu nespôsobil vlastným konaním ani konaním osôb konajúcich za neho, resp. v jeho mene, preto nenaplnil zákonnú podmienku pre uplatnenie postihového práva. Objektívna zodpovednosť za škodu podľa § 427 OZ nekreuje objektívnu zodpovednosť za oneskorené nahlásenie škodovej udalosti. Ak raz sťažovateľ o škodovej udalosti vedomosť nemal, nemal ani (objektívne) možnosť vykonať nahlásenie poistnej udalosti. Ak preto krajský súd napadnuté uznesenie odôvodnil tak, že pokiaľ bola škoda spôsobená prevádzkou motorového vozidla, zodpovedá za ňu tak sťažovateľ 2 ako vodič motorového vozidla, ktorý poistenú udalosť spôsobil a zavinil (§ 420 OZ), ako aj sťažovateľ 1 ako prevádzkovateľ vozidla, ktorým bola škoda spôsobená, a podľa § 427 OZ to je síce nespochybniteľný fakt, no pre regresné postupy poisťovne nie rozhodujúci.</p> <p>Za ústavne akceptovateľnú možno považovať úvahu, že regresná náhrada má plniť výchovný účel a má tiež zohľadniť okolnosti, za ktorých k vzniku škody došlo. Vzhľadom na to možno primeranosť náhrady podľa názoru ústavného súdu ustáliť skúmaním výšky sumy vyplatenej z titulu poistenia (pri zohľadnení, či ide o sumu konečnú alebo o sumu, ktorá sa v budúcnosti bude zvyšovať), zohľadnením okolností, za ktorých škoda vznikla, a tiež skúmaním pomerov toho, kto škodu spôsobil. Až posúdením týchto komponentov možno dospieť k záveru o tom, či regresná náhrada je dôvodná a v kladnom prípade aj zodpovedanie otázky, či je aj primeraná. Zohľadnenie pomerov toho, kto škodu spôsobil, umožní primerane určiť výšku regresnej náhrady tak, aby plnila výchovný účinok, a vyhnúť sa tomu, aby výška regresnej náhrady nebola príliš nízka, keď svoj účel nenaplní a na druhej strane, aby nebola ekonomicky likvidačná (IV. ÚS 377/2018). Ústavný súd dodáva, že v závislosti od konkrétnych okolností by bolo ústavne akceptovateľné aplikovať aj podporné komponenty pri určení primeranej regresnej náhrady (napr. zohľadnenie primeranej minimálnej mzdy v hospodárstve).</p> <p>Ústavný súd sa v prvom rade nemôže stotožniť s argumentáciou, podľa ktorej jediným oprávneným subjektom, ktorý môže určiť a prípadne znížiť výšku uplatňovaného nároku v zmysle ustanovenia § 12, je poisťovateľ, nie súd. Uvedený prístup jednoznačne naráža na garancie doktrínálne zakotvené v namietaných referenčných normách. Taký výklad ustanovenia § 12 ods. 1 písm. g) zákona o povinnom zmluvnom poistení, ktorý by neumožňoval preskúmať správnosť postupu poisťovne, by nebol spravodlivý, pretože by bolo celkom na úvahe poisťovne, akú sumu uplatní, či zohľadní alebo nezohľadní napr. eventúálne spoluzavinenie, resp. iné relevantné okolnosti a dôvody hodné osobitného zreteľa.</p> <p>Ústavný súd k uvedenému dodáva, že je to práve otázka proporcionality, ktorú je potrebné skúmať zo strany všeobecného súdnictva, pričom uplatnenie regresu jednoznačne musí byť zo strany poisťovateľa riadne zdôvodnené. Povinnosťou účastníkov právneho vzťahu je dodržiavať zákonné a zmluvné záväzky, no súčasne musia všetci zainteresovaní konať <i>fair</i>. Pokiaľ mierne oneskorenie nespôsobí žiaden negatívny následok a k danej situácii pristúpia dôvody hodné osobitného zreteľa (nevedomosť o škode, vážne zranenie manželky a jej následné onkologické ochorenie, akútne starosti s tým spojené), nespôsobí ich súd opomenúť. Právo v sebe musí mať aj aspekt empatie, pričom priznávanie obdobných nárokov ako v posudzovanej veci môže často narážať na samú podstatu dobrých mravov.</p> <p>Smerom k regresnému nároku bolo preto napádané rozhodnutie v spojení s rozsudkom okresného súdu z pohľadu ústavného súdu ústavne neudržateľne interpretované, pričom odôvodnenosť priznania, a teda logicky aj výška regresu, sa ústavnému súdu zdá ako neadekvátne a neproporcionálne. Ústavný súd preto konštatuje, že krajský súd pri odôvodňovaní svojho napadnutého rozsudku</p>

	postupoval nedôsledne, formalisticky, v dôsledku čoho došlo k porušeniu uplatnených práv sťažovateľov.
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	nález Ústavného súdu Českej republiky č. k. Pl. ÚS 21/96 zo 4. februára 1997 uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 576/2012 z 13. decembra 2012
súvisiace právne predpisy	zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov
klúčové slová	práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na súdnu ochranu poistenie, poisťné-poisťná zmluva rozhodnutie-odôvodnenie dôvody hodné osobitného zreteľa súd-procesný postup

spisová značka	III. ÚS 422/2021
populárny názov	Neodkladné opatrenie - miera dokazovania
sudca spravodajca	Robert Šorl
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	13.01.2022
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov
analytická právna veta	Pokiaľ v štádiu rozhodovania o návrhu na vydanie neodkladného opatrenia všeobecný súd požaduje preukázanie relevantných skutočností plnohodnotným dôkazom t. z. zamietne podaný návrh, napriek tomu, že skutočnosti relevantné pre rozhodnutie boli navrhovateľom v konaní dostatočne osvedčené, poruší jeho právo na súdnu ochranu.
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľ spolu s návrhom na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony svojho otca podal na okresnom súde návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadal ustanoviť otcovi opatrovníka, ktorý by bol oprávnený a povinný hospodáriť s otcovým starobným dôchodkom. Návrhy odôvodnil tým, že otec približne od roku 2015 začal posielat peniaze tretej osobe, ktorá vylákala od otca značné prostriedky. Otec od roku 2019 posielal peniaze aj ďalšej osobe. Spomínaným osobám poslal otec sťažovateľa všetky svoje finančné prostriedky, a aby im mohol posielat ďalšie peniaze, vytvoril dlh 150 000 až 180 000 eur. Momentálne otec sťažovateľa nemá žiadne peniaze a svoj dôchodok približne 800 eur posielal obratom tretej osobe. Otec sťažovateľa bol hospitalizovaný na psychiatrii, kde mu bola diagnostikovaná duševná porucha. Návrh na vydanie neodkladného opatrenia podal sťažovateľ preto, aby pre svojho otca zabezpečil to, že jeho dôchodok sa použije len na jeho živobytie a plnenie zákonných povinností.</p> <p>Okresný súd rozhodol o neodkladnom opatrení tak, že návrhu vyhovel a ustanovil otcovi sťažovateľa opatrovníka. Proti tomuto rozhodnutiu podal otec sťažovateľa odvolanie.</p> <p>Krajský súd ústavnou sťažnosťou napadnutým uznesením rozhodol o odvolaní tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol, pretože nejde o neodkladnú záležitosť, keďže otec posielal peniaze od roku 2015 a prepúšťacia správa z psychiatrie nekonštatuje vplyv duševnej poruchy na spôsobilosť otca na právne úkony.</p> <p>Po podaní ústavnej sťažnosti okresný súd rozsudkom z 21. októbra 2021 obmedzil spôsobilosť na právne úkony otca sťažovateľa tak, že okrem iného nie je oprávnený nakladať s viac ako 10 eurami mesačne a za opatrovníka mu</p>

	<p>ustanovil brata sťažovateľa.</p> <p>Proti tomuto rozsudku bolo podané odvolanie, o ktorom nebolo rozhodnuté.</p>
z odôvodnenia	<p>Krajský súd napokon vyžaduje už v štádiu vydania neodkladného opatrenia dostatočné osvedčenie o tom, či otec sťažovateľa má alebo nemá spôsobilosť na právne úkony. V tomto prípade opätovne ide o nesprávny výklad právnej normy súvisiacej s podmienkami vydania neodkladného opatrenia. Navrhovateľ na vydanie neodkladného opatrenia totiž musí rozhodujúce skutočnosti náležitým spôsobom osvedčiť, čo z kvalitatívneho hľadiska nedosahuje intenzitu plnohodnotného dokazovania. Takýto postup je zákonom daný a typický iba pre zisťovanie relevantných skutočností v rámci konania o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Krajský súd v podstate dostatočným osvedčením vyžadoval od sťažovateľa plnohodnotný dôkaz, čo je v štádiu návrhu na vydanie neodkladného opatrenia nespĺniteľné. Sťažovateľ lekárskou správou dostatočne osvedčil rozhodujúce skutočnosti a to, že v prípade jeho otca ide o podozrenie na duševnú poruchu a v spojení s jeho dlhodobým správaním existujú dôvodné pochybnosti o jeho spôsobilosti na právne úkony v takej miere, že v dôsledku vlastného celkom iracionálneho konania sa zbavil všetkého svojho majetku a priebežne sa zbavuje aj svojho dôchodku tak, že nedokáže zabezpečiť svoje vlastné základné potreby. Napokon, už v samotnej lekárskej správe je uvedené, že fixné úvahy otca sťažovateľa majú dopad na konanie, čiže nemožno vylúčiť, práve naopak, možno dôvodne predpokladať, že toto konanie v sebe zahŕňa aj právne úkony. V tomto prípade však to, či otec sťažovateľa trpí duševnou poruchou a má spôsobilosť na právne úkony, bude preukazované skutočnosťami, ktoré budú právne posúdené až v závere konania v rozhodnutí vo veci samej, a nie už v rámci rozhodovania o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia tak, ako to nesprávne vyžadoval krajský súd.</p> <p>Rozhodnutie krajského súdu sa pri aplikácii podústavného práva o nariadení neodkladného opatrenia v konaní o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony natoľko odchýlilo od účelu a podmienok na nariadenie neodkladného opatrenia, že tým bol zásadne popretý účel a význam ustanovení Civilného mimosporového poriadku o neodkladnej ochrane, čo v tomto prípade znamená popretie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu ako účastníka konania o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony. Preto bolo vyslovené, že namietaným rozhodnutím krajského súdu bolo porušené základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a v nadväznosti na to bolo namietané uznesenie krajského súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy zrušené a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie, keďže do tohto rozhodnutia ústavného súdu nebolo právoplatne rozhodnuté o návrhu sťažovateľa vo veci samej a nemožno vylúčiť, že ochrana práv otca sťažovateľa i naďalej vyžaduje neodkladné opatrenie v podobe, v akej už bolo nariadené uznesením okresného súdu. V ďalšom postupe je krajský súd viazaný právnym názorom ústavného súdu vysloveným v tomto rozhodnutí s tým, že rozhodnutie o nariadení neodkladného opatrenia musí vychádzať zo skutkových okolností v čase nového rozhodnutia o odvolaní otca sťažovateľa proti rozhodnutiu okresného súdu, ktorým bolo neodkladné opatrenie nariadené.</p>
použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESRP a iných súdov	nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 104/2013 z 1. júna 2013
súvisiace právne predpisy	zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok
klúčové slová	<p>spôsobilosť-obmedzenie spôsobilosti</p> <p>rozhodnutie-odôvodnenie</p> <p>dokazovanie-vykonanie dôkazov</p> <p>súd-procesný postup</p> <p>spôsobilosť-spôsobilosť na právne úkony</p> <p>duševná porucha/choroba-skúmanie duševného stavu</p>

spisová značka	III. ÚS 528/2021
populárny názov	Aplikácia judikatúry vyšších súdov
sudca spravodajca	Robert Šorl
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	14.12.2021
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Dodatkový protokol k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 11 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 20 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov
analytická právna veta	Nedostatok rozlišovania medzi jednotlivými už rozhodnutými vecami v používaní judikatúry vyšších všeobecných súdov alebo ústavného súdu, ktorý je sprevádzaný či už zahŕadením sa do izolovaných viet z týchto rozhodnutí alebo vo vytváraní rozsiahlych judikatórnych koláží, často vedie k absencii vlastných úvah pri rozhodovaní, a to s ohľadom na konkrétne okolnosti posudzovaného prípadu. Aplikovanie všeobecných záverov ústavného súdu na celkom inú procesnú situáciu pred všeobecným súdom môže viesť k zjavnému omylu pri právnom posúdení otázky základnej sadzby tarifnej odmeny pri výpočte náhrady trov právneho zastúpenia sťažovateľa.
skutkový stav a základné fakty	Žalobca v roku 2015 zámennou zmluvou nadobudol od pôvodného vlastníka pozemok. Sťažovateľ následne žalobcovi ponúkol, že tento pozemok od neho kúpi, no s upozornením, že ak mu ho nepredá, pozemok bude vyvlastnený. K predaju pozemku žalobcom nedošlo a pozemok bol rozhodnutím z marca 2016 žalobcovi v prospech sťažovateľa vyvlastnený za 53 882,26 eur určených znaleckým posudkom. Táto náhrada však bola sťažovateľom zložená do úschovy, keďže pôvodný vlastník podal proti nadobúdateľovi žalobu o určenie svojho vlastníckeho práva k pozemku pre neplatnosť medzi nimi uzavretej zámennej zmluvy. Napriek tomuto už prebiehajúcej sporu podal žalobca, no nielen proti pôvodnému vlastníkovi ako žalovanému 2, ale aj proti sťažovateľovi ako žalovanému 1 žalobu o určenie svojho vlastníckeho práva k pozemku, ktorú s pripustením súdu zmenil na žalobu o určenie, že bol výlučným vlastníkom pozemku ku dňu jeho vyvlastnenia. Takýmto rozsudkom chcel pre seba dosiahnuť výplatu náhrady zloženej v úschove na úkor pôvodného vlastníka. Podanie samostatnej žaloby odôvodnil tým, že pôvodný vlastník by svoju žalobu mohol zobrať späť. Rozsudkom okresného súdu bola žaloba žalobcu zamietnutá a sťažovateľovi bol proti nemu priznaný nárok na náhradu trov konania. Na odvolanie žalobcu bol rozsudok okresného súdu krajským súdom potvrdený a sťažovateľovi bol proti žalobcovi priznaný nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Okresný súd uznesením vyššieho súdneho úradníka sťažovateľovi proti žalobcovi priznal náhradu trov právneho zastúpenia 525,34 eur, keď podľa § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. vychádzal z hodnoty úkonu právnej služby 1/13 výpočtového základu. To odôvodnil tým, že medzi žalobcom a sťažovateľom nebola uzavretá zmluva, v ktorej by bola dojednaním kúpnej ceny stanovená hodnota pozemku, a preto nebolo možné hodnotu pozemku určiť. Proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka podal sťažovateľ sťažnosť, ktorou žiadal rozhodnutie zmeniť tak, že mu bude priznaná náhrada trov právneho zastúpenia 4 081,50 eur. Okrem iného namietol, že pri určovaní základnej sadzby tarifnej odmeny súd nemal vychádzať z § 11 ods. 1 písm. a), ale z § 10

	<p>ods. 1 a 2 vyhlášky, keďže predmetom konania bolo určenie vlastníckeho práva k pozemku ocenením peniazmi, ktorého hodnota medzi stranami bola nesporná a preukázaná rozhodnutím o vyvlastnení a znaleckým posudkom.</p> <p>Sťažnosť sťažovateľa bola ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením sudcu okresného súdu zamietnutá.</p>
<p>z odôvodnenia</p>	<p>Z namietaného uznesenia v spojení s jemu predchádzajúcim uznesením vyššieho súdneho úradníka je však zrejmé, že rozhodnutie vychádza z celkom iného základu, ktorým je úvaha o tom, že medzi žalobcom a sťažovateľom nebola uzavretá zmluva, v ktorej by bola dojednaním kúpnej ceny stanovená hodnota pozemku, a preto nebolo možné hodnotu tejto veci určiť. Táto úvaha však vychádza z neprávneho východiska, ktorý spočíval v prieskume toho, aký hmotnoprávny vzťah bol či nebol medzi žalobcom a sťažovateľom. Základom rozhodnutia o trovách konania ako procesného rozhodnutia však musí byť stav procesný a ten bol určený obsahom žaloby a jej potencionálnym výsledkom či už pre sťažovateľa alebo pre žalobcu. V prípade úspechu žaloby by sa žalobca na úkor sťažovateľa stal vlastníkom pozemku a na tomto závere nič nemení to, že skutočným cieľom žalobcu bolo nadobudnúť v úschove zložených 53 882,26 eur. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania však nie je dôvod na to zohľadňovať to, že žalobca chcel svoj hospodársky záujem dosiahnuť celkom nevhodnou žalobou. Z toho následne plynie záver, že zjavne nebolo správne aplikovať § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky. Hodnota sporu pre žalobcu od začiatku sporu predstavovala 53 882,26 eur a rovnaká bola aj pre sťažovateľa, keďže v dôsledku prípadného pozitívneho výroku by prišiel o pozemok, za ktorý už zložením do úschovy vyplatil objektívne znalecky určených 53 882,26 eur. Či už sťažovateľovi alebo žalobcovi preto od začiatku sporu boli objektívne známe všetky prvky ich procesného vzťahu, ktoré spočívali v tom, že pre oboch hodnota sporu predstavovala 53 882,26 eur.</p> <p>Z toho plynie, že záver okresného súdu vychádza z celkom mylnej predstavy o tom, čo bolo predmetom sporu nadobúdateľa a sťažovateľa, a preto došlo k zjavnému omylu pri právnom posúdení toho, čo má byť základnou sadzbou tarifnej odmeny. Tento omyl bol spôsobilý tým, že okresný súd sa pri svojom uvažovaní zamerával namiesto prieskumu podstaty predmetu sporu ako procesnej kategórie na nerozhodné hmotnoprávne okolnosti vzťahu sťažovateľa a žalobcu, na ktoré následne, nerozlišujúc, aplikoval abstraktne formulované závery ústavného súdu, ktoré boli vzťahované na celkom iné procesné situácie, hoc vyplývajúce z podobných hmotnoprávnych, no odlišných procesných situácií.</p> <p>V náleze ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 544/2019 bolo vyslovené porušenie základných práv sťažovateľky, ktorá sa proti žalovanej obchodnej spoločnosti domáhala určenia vlastníckeho práva k pozemku pre neplatnosť jej právnou predchodkyňou uzavretej kúpnej zmluvy, pričom po podaní žaloby bol na protest prokurátora zrušený vklad vlastníckeho práva žalovanej obchodnej spoločnosti, došlo k zápisu právnej predchodkyne sťažovateľky ako vlastníčky pozemku, čomu nasledovalo späťvzatie žaloby sťažovateľky, zastavenie konania a priznanie náhrady trov konania žalovanej obchodnej spoločnosti proti sťažovateľke, a to vo výške vychádzajúcej z hodnoty pozemku, a nie z hodnoty podľa kúpnej ceny v zmluve uzavretej právnou predchodkyňou sťažovateľky so žalovanou obchodnou spoločnosťou (1 500 eur), ale podľa kúpnej ceny v zmluve uzavretej sťažovateľkou s inou obchodnou spoločnosťou (32 108,75 eur). Ústavný súd dospel k záveru, že je úplne bez významu, že sťažovateľka predala pozemok za jeho reálnu hodnotu (32 108,75 eur) inej obchodnej spoločnosti, keďže v spore sťažovateľky a žalovanej obchodnej spoločnosti ich kúpna cena (1 500 eur) poskytovala určitý návod na to, aby si sťažovateľka mohla pred začatím súdneho sporu vytvoriť predstavu o nákladnosti vedenia sporu, čo rovnako platilo aj pre žalovanú obchodnú spoločnosť. Pochybenie okresného súdu ústavný súd videl v tom, že okresný súd rozhodol o výške trov konania len mechanickým a matematickým posudzovaním reálnej hodnoty predmetu sporu, a neposudzoval ju v širších súvislostiach, najmä s ohľadom na konkrétne okolnosti veci (vek právnej predchodkyne sťažovateľky, neplatnosť spornej kúpnej zmluvy pre neprimeranosť, odpadnutie príčiny na podanie dôvodnej žaloby pre</p>

	<p>úspešný protest prokurátora). Práve v tomto náleze bol sformulovaný záver, či skôr argumentačná figúra, že za okolností tejto veci by bolo proti logike a v rozpore s princípmi spravodlivosti prisvedčiť takej interpretácii, v zmysle ktorej by sa tarifná hodnota určila z reálnej ceny nehnuteľnosti podľa druhej kúpnej ceny, keďže v takom prípade by žalovaná na trovách konania v podstate profitovala.</p> <p>Uznesením ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 237/2021 bola ako zjavne neopodstatnená odmietnutá ústavná sťažnosť sťažovateľky, ktorá bola pred všeobecnými súdmi úspešná v spore proti žalovanej obchodnej spoločnosti o určenie vlastníckeho práva k pozemku, pričom porušenie svojich základných práv videla v tom, že náhrada trov právneho zastúpenia nebola určená z hodnoty pozemku podľa kúpnej zmluvy uzavretej s inou obchodnou spoločnosťou (27 726,85 eur), ale podľa kúpnej ceny dojednanej v neplatnej zmluve so žalovanou obchodnou spoločnosťou (1 010 eur). Ústavný súd poukázal na závery nálezu sp. zn. I. ÚS 544/2019, z ktorých vychádzal aj okresný súd v napadnutom uznesení, pričom dospel k záveru, že tieto treba použiť aj na prípad sťažovateľky.</p> <p>Procesné východiská oboch týchto konaní sú celkom iné, ako to bolo v prípade sťažovateľa a žalobcu. Okresný súd a následne aj žalobca ako zúčastnená osoba v konaní o ústavnej sťažnosti sa len zahľadeli do textu týchto rozhodnutí, vybrali z nich pasáže textu, ktoré sa hodia k správnosti ich záveru, no bez toho, aby skúmali, čo bolo predmetom sporu v konaniach, ktorých prieskum bol vykonaný ústavným súdom v týchto veciach. I s judikatúrou ústavného súdu treba pracovať rovnako ako s judikatúrou všeobecných súdov. Základom správnej práce s judikatúrou je primárne prieskum toho, akú vec či už všeobecný alebo ústavný súd v konkrétnom spore či pri konkrétnej ústavnej sťažnosti riešili. V odôvodnení rozhodnutia okresného súdu však takéto rozlišovanie celkom absentuje. To viedlo k tomu, že na celkom inú procesnú situáciu boli aplikované všeobecné závery ústavného súdu, ktoré vychádzali z iných procesných situácií pred všeobecnými súdmi. Nedostatok rozlišovania medzi jednotlivými už rozhodnutými vecami v používaní judikatúry vyšších všeobecných súdov alebo ústavného súdu, ktorý je sprevádzaný či už zahľadením sa do izolovaných viet z týchto rozhodnutí alebo vo vytváraní rozsiahlych judikatórnych koláží, často vedie k absencii vlastných úvah pri rozhodovaní, a to s ohľadom na konkrétne okolnosti posudzovaného prípadu.</p> <p>Ústavný súd vyslovil, že základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základné právo vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil súdu na ďalšie konanie.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠEP a iných súdov</p>	<p>nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 544/2019 z 28. júla 2020 uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 237/2021 z 1. júna 2021</p>
<p>súvisiace právne predpisy</p>	<p>zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok</p>
<p>kľúčové slová</p>	<p>vlastníctvo pozemok, pozemkové právo vyvlastnenie trovy konania advokát, advokácia-náhrada trov právneho zastúpenia</p>

<p>spisová značka</p>	<p>III. ÚS 549/2021</p>
------------------------------	--------------------------------

populárny názov	Základ aplikácie judikatúry
sudca spravodajca	Robert Šorl
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	21.12.2021
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Dodatkový protokol k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 20 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov
analytická právna veta	Základom správnej práce s judikatúrou je primárne prieskum toho, akú vec či už všeobecný alebo ústavný súd v konkrétnej veci či pri konkrétnej ústavnej sťažnosti riešili.
skutkový stav a základné fakty	<p>V prospech obchodnej spoločnosti 1 bola v roku 2013 vystavená zmenka, ktorá bola už 25. novembra 2013 rubopisom prevedená na obchodnú spoločnosť 2, a to na základe toho, že tieto obchodné spoločnosti sa v zmluve dohodli, že obchodná spoločnosť 2 bude práva zo zmenky vymáhať, no zároveň obchodná spoločnosť 1 zmenku vráti, ak do 25. novembra 2018 nevymôže od povinných najmenej 900 000 eur.</p> <p>Na majetok obchodnej spoločnosti 2 bol 10. decembra 2013 vyhlásený konkurz, pričom insolvenčný správca vo vlastnom mene a na účet tejto spoločnosti uplatňoval všetky nároky vyplývajúce zo zmenky až do 12. júna 2020, keď bol z dôvodu zrušenia konkurzu zbavený funkcie správcu. Insolvenčný správca bol preto aj oprávneným v namietanom exekučnom konaní, ktoré sa proti povinnému viedlo na základe právoplatného zmenkového platobného rozkazu.</p> <p>Keďže obchodná spoločnosť 2 si voči obchodnej spoločnosti 1 nespĺnila povinnosť vymôcť od povinných zo zmenky najmenej 900 000 eur. Obchodná spoločnosť 1 22. júna 2020 od zmluvy odstúpila a vyzvala ju na vrátenie zmenky. Advokát, zastupujúci insolvenčného správcu na Slovensku, odovzdal 10. septembra 2020 obchodnej spoločnosti 1 zmenku a sťažovateľ ako konateľ tejto spoločnosti prečiarkol na rube zmenky rubopis, ktorým bola zmenka prevedená na obchodnú spoločnosť 2, a napísal nový rubopis, ktorým za obchodnú spoločnosť 1 previedol zmenku na seba.</p> <p>Sťažovateľ následne súdному exekútorovi oznámil, že na neho prešli práva zo zmenkového platobného rozkazu, a navrhol, aby okresný súd po predložení tohto oznámenia vydal dodatok k povereniu na vykonanie exekúcie, v ktorom ho uvedie ako oprávneného.</p> <p>Súdny exekútor 28. februára 2021 sťažovateľovi doručil oznámenie okresného súdu z 8. februára 2021, z ktorého vyplýva, že nie je dôvod na vydanie dodatku k povereniu, keďže rozhodujúce skutočnosti, na základe ktorých malo dôjsť k prevodu práv z exekučného titulu na sťažovateľa, neboli oznámené účastníkom exekučného konania a v exekúcii sa bude pokračovať s pôvodnými účastníkmi. Okresný súd tento postup odôvodnil tým, že návrh na zmenu účastníka exekučného konania môže podať len doterajší oprávnený. Podotkol, že je nemysliteľné, aby exekučný súd pripustil zmenu oprávneného bez jeho vedomia alebo proti jeho vôli, a to aj v prípade, ak by považoval za preukázané, že sťažovateľ zmenku skutočne nadobudol. Svoj záver okresný súd podoprel uznesením ústavného súdu č. k. PLz. ÚS 2/2016 z 29. júna 2016.</p>
z odôvodnenia	S judikatúrou ústavného súdu treba pracovať rovnako ako s judikatúrou všeobecných súdov. Základom správnej práce s judikatúrou je primárne prieskum toho, akú vec či už všeobecný alebo ústavný súd v konkrétnej veci či pri konkrétnej ústavnej sťažnosti riešili. V oznámení okresného súdu z 8. februára 2021 však takéto rozlišovanie celkom absentuje. To viedlo k tomu, že na celkom inú procesnú situáciu boli aplikované všeobecné závery plenárneho

	<p>zjednocujúceho stanoviska ústavného súdu, ktoré vychádzali z iných procesných situácií pred všeobecnými súdmi. Nedostatok rozlišovania medzi jednotlivými už rozhodnutými vecami v používaní judikatúry vyšších všeobecných súdov alebo ústavného súdu, ktorý je sprevádzaný či už zahľadením sa do izolovaných viet z týchto rozhodnutí alebo vo vytváraní rozsiahlych judikatórnych koláží, často vedie k absencii vlastných úvah pri rozhodovaní, a to s ohľadom na konkrétne okolnosti posudzovaného prípadu (rovnako aj III. ÚS 528/2021, bod 18).</p> <p>Na základe uvedeného postupom okresného súdu došlo k porušeniu sťažovateľom uvedeného základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahovo zhodného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj základného práva sťažovateľa vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy. V nadväznosti na to bola vec podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie. Okresný súd je viazaný nálezom ústavného súdu a v ďalšom konaní sa musí znova zaoberať oznámením exekútora o zmene účastníka exekučného konania na strane oprávneného, o ktorom sa exekútor dozvedel na podnet sťažovateľa. Rešpektujúc právo oprávneného na spravodlivý súdny proces, je potrebné, aby okresný súd pred vydaním dodatku k povereniu na exekúciu dal možnosť vyjadriť sa oprávnenému v exekučnom konaní k oznámeniu exekútora. V prípade, že okresný súd dospeje k záveru, že pohľadávka zo zmenky bola prevezená na sťažovateľa v súlade s čl. I § 11 a nasl. zákona č. 191/1950 Zb. zákona zmenkového a šekového, je povinný vydať dodatok k povereniu na vykonanie exekúcie.</p> <p>Na záver sa nedá nepozastaviť nad konštrukciou Exekučného poriadku, ktorý rozhodovanie o tom, kto je nositeľom hmotného práva v exekučnom konaní, prenecháva na akési registračné konanie, ktoré začína na podnet účastníka a končí či už vydaním alebo nevydaním dodatku k povereniu na vykonanie exekúcie bez možnosti prieskumu tohto postupu akýmkoľvek opravným prostriedkom. Takáto konštrukcia, ktorá skôr ako procesný predpis pripomína účtovnícky postup, bola začiatkom zbytočnej úvahy, ktoré viedla k nesprávnemu postupu okresného súdu, ale aj systémovo vedie k tomu, že postupy jediného exekučného súdu nie sú preskúmateľné v prostredí všeobecného súdnictva. Právny systém, ktorý otázky výkladu procesného predpisu redukuje len na komunikáciu medzi najnižším stupňom súdnictva a ústavným súdom ako orgánom ochrany ústavnosti, nemôže fungovať efektívne. Ústavný súd z podstaty veci nemôže riešiť všetky otázky správnosti výkladu Exekučného poriadku ako predpisu jednoduchého, podústavného práva. Obmedzenie sa len na ústavnoprávny pohľad v konečnom dôsledku môžu viesť k utvrdzovaniu exkluzívne špecializovaného všeobecného súdu v takých postupoch, ktoré sú v rovine zákona nesprávne, no na strane druhej nie sú za hranou ústavných práv účastníkov exekučného konania. Obmedzovanie možnosti podania riadnych opravných prostriedkov proti rôznym procesným rozhodnutiam súdov prvej inštancie či k ich postupom, ktoré nemajú jasnú formu súdneho rozhodovania, tak ako tomu bolo v tomto prípade, vedie k tomu, že všeobecné súdnictvo sa nesprávne spolieha, že veľké množstvo otázok, ktoré treba zodpovedať výkladom nedávno rekonštruovaného procesného práva, bude zodpovedaných ústavným súdom, a nie na to povolanými vyššími stupňami všeobecného súdnictva.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESELP a iných súdov</p>	<p>zjednocujúce stanovisko pléna Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PLz. ÚS 2/2016 z 29. júna 2016 nálež Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 528/2021 zo 14. decembra 2021</p>
<p>súvisiace právne predpisy</p>	<p>zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov</p>
<p>klúčové slová</p>	<p>exekúcia-exekučné konanie judikatúra-zjednocovanie</p>

Spracovalo Analytické oddelenie Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.